

MEMÒRIA HISTÒRICA

Tivenys inventaria els espais de la Guerra Civil al municipi per a geolocalitzar-los i recuperar-los

Tivenys Redacció / Ò.M.J.

L'Ajuntament de Tivenys ha encarregat a un equip tècnic de recerca de la URV, dirigit pel doctor en Història i investigador arqueològic tivenysà Jordi Diloli, un projecte per a inventariar i documentar tots els espais de la guerra civil al terme municipal. A partir d'esta faena d'identificació i catalogació, ja que no hi havia cap estudi previ al respecte, es geolocalitzaran els espais i s'abordarà la seua "recuperació i dignificació" per a fer-los visitables. En alguns casos, les restes o els espais no ofereixen indicis clars del seu paper en temps de guerra, però l'objectiu és instal·lar-hi panells divulgatius per a explicar-ho. L'objectiu de l'Ajuntament passa per mostrar els espais als veïns i als visitants i que "esdevinguin testimonis d'un temps i també patrimoni

propi de Tivenys". **"Era un dels projectes de l'equip de govern i hem començat a fer passes per a recuperar espais de memòria històrica"**, manifesta l'alcalde, Eladi Galbe, d'Implicats Fem Poble-ERC.

L'equip tècnic de la URV ja ha pentinat diferents zones del terme on s'acumulen més vestigis o records de testimonis directes o indirectes. Una de les àrees on es reconeix més activitat a la rereguarda del bàndol republicà és a la Vall Jardina, on Galbe explica que s'ha determinat que hi hauria un gran campament que incloïa cuines o el servei d'un metge - es creu que també donava cobertura a la població civil - i on es feia el recompte i sortida de tropes. També a la mateixa zona, a tocar d'un cingle, hi hauria refugis antiaeris.

També s'estan analitzant dos línies de trinxeres, una riu avall a la

zona de les Planes i l'altra riu amunt entre la Torreta i el jaciment ibèric de l'Assut, que inclouen en alguns punts nius de metralladores. En este sentit, però, el niu més conegut és un que hi ha dins del poble al costat del canal.

Un altre dels punts que sí que estan fixats, si més no entre el veïnatge, és la tomba al brigadista francès Marcel Savoia, mort al front de l'Ebre l'any 1938 als 22 anys d'edat. Un company seu, Alix Macario, li va posar una làpida, just al costat de la carretera entre Tivenys i Benifallet cap al coll de Som: 'A la memòria de Marcel Savoia, de la XIV Brigada La Marseillesa'. El 2009 la làpida va desaparèixer. L'associació cultural Lo Riu i l'Ajuntament -governat aleshores pels socialistes- la van restituir, construïda ara en fusta pel veí del poble Jordi Piñol.

A dalt, la tomba a Marcel Savoia. A sota, les restes un niu de metralladora, al terme municipal de Tivenys. / Ò.M.J./CEDIDA